

LITTERATURA
Serpentium

JAARGANG 35

NUMMER 4

EUROPESE SLAGENVERENIGING - EUROPEAN SNAKE SOCIETY

INHOUDSOPGAVE

■ ARTIKELEN

De christelijke slangencultus op het Ionische eiland Kefallinia 155
 Edmund Gittenberger & Marinus S. Hoogmoed

Notities over de kleur, het eetgedrag en de nachtelijke activiteit 161
 van de neotropische colubride slang *Leptodrymus pulcherrimus*
 op het eiland Ometepe (Nicaragua)
 Tariq Stark

Mijn ervaringen met *Oreocryptophis porphycareus laticinctus* 169
 Raymond Kuijf

De adder in de fles 175
 Ron Bronckers

Het herkomstkruisingsprobleem 186
 Online Q&A met Hermann Stöckl

The Power of Poison - een expositie over gif 191
 Raymond Kuijf

■ RUBRIEKEN

Voorwoord 152

Index jaargang 35 197

CONTENTS

■ ARTICLES

The christian snake cult on the Ionian island of Kefallinia 155
Edmund Gittenberger & Marinus S. Hoogmoed

Notes on diurnal behaviour, prey species and colour 161
in *Leptodrymus pulcherrimus* in Ometepe Island (Nicaragua).
Tariq Stark

My experience with *Oreocryptophis porphyrocephalus laticinctus* 169
Raymond Kuijf

The viper in the bottle 175
Ron Bronckers

The Crossbreed Problem 186
Online Q&A with Hermann Stöckl

The Power of Poison - an exposition about poison 191
Raymond Kuijf

■ COLUMNS

Foreword 152

Index Volume 35 197

VOORWOORD

Hoewel geen extra dik themanummer zoals u dat de laatste jaren gewend was (de reden daarvan hebben we u uitgelegd in het voorwoord van de eerste aflevering van deze jaargang), zijn we er hopelijk toch in geslaagd om een gulden middenweg te vinden tussen de omvangbeperkingen die het bestuur ons heeft opgelegd - waarmee we nu toch een klein beetje de hand lichten - en uw terecht hooggespannen verwachtingen - die we dus enigszins teleurstellen: we bieden u toch ietsje méér pagina's dan we gezegd hadden te doen, maar minder dan u stiekem gehoopt had. Begint u maar met lezen, dan zal de aantrekkelijke veelzijdigheid van deze aflevering u ongetwijfeld snel duidelijk worden.

Het voorwoord van deze laatste aflevering van alweer de vijfendertigste jaargang is uiteraard de plaats om even stil te staan bij wat er het afgelopen jaar op het gebied van onze hobby is gebeurd.

In de politiek waarden de positieflijsten ineens furieus rond. De bestuursleden Mark Ernst en Anton van Woerkom zijn al tijden nauw betrokken bij deze materie en behartigen de belangen van slangenliefhebbers (ja, ook van die geen lid zijn van de Europese Slangenvereniging!) met grote inzet. Nu staatssecretaris Dijkssma verkast is naar een ander departement, zal dit dossier niet direct prioriteit voor haar opvolger hebben, noch voor de opvolger van de opvolger.

Twee gerenommeerde herpetologen moeten we even voor het voetlicht brengen. Bert Verveen publiceerde in deze jaargang zijn laatste artikel over de gedragscyclus van zijn boa's. Daarmee kwam er een einde aan een indrukwekkende reeks artikelen, die culmineerden in een schitterend boek dat als deel VI in de *Herpetologische Bundels* van de Europese Slangenvereniging is uitgegeven. We hopen dat het Bert gegeven zal zijn zijn herpetologische aandacht op andere onderwerpen te richten en ook daarvan in *Litteratura Serpentina* verslag te doen. De tweede bij wie we even willen stil staan, is de op 23 juni van dit jaar overleden Bert Abuys. Toen één van ons (MvdV) in de

FOREWORD

Although the current issue is less elaborate than the theme issues that were released at the end of the past years (we clarified this in the foreword of the first issue of this volume), we hope to have succeeded in finding a compromise between a dimensional reduction, as imposed by the board - this desire was met to at least a certain degree - and your justified high expectations - which may not be fulfilled completely: we offer somewhat more pages than we first indicated, but less than you may have hoped for. Please start reading to quickly discover the versatility of this issue.

Obviously, the foreword of this last issue of the already 35th volume is appropriate section to comment on important matters concerning our hobby.

The positive lists furiously leaped out of the political landscape. The editorial board members Mark Ernst and Anton van Woerkom have been strongly involved with this challenging matter for quite some time and promote the interests of the snake hobbyists with large efforts (yes, also those who are not a member of the European Snake Society). Now that the secretary of state Dijkssma has been moved to another department, we hope that his successor will not give priority to this dossier.

Two renowned herpetologists deserve to be put in the spotlight. Bert Verveen published his last article on the behavioral cycle of his boas in this year's volume. This was the apotheosis of an impressive series of articles that were merged in a fascinating book, published as part VI of the *Herpetological Collections* of the European Snake Society. We sincerely hope that this will render Bert some time to focus on other herpetological themes and to report on this in *Litteratura Serpentina*. The second person is Bert Abuys, who passed away June 23rd of this year. When one of us (MvdV) started to practice the snake hobby in the eighties and subscribed for *Litteratura Serpentina*, Bert Abuys had already published several articles on the snakes of Surinam in the journal. These are true testimonials of herpetological knowl-

jaren tachtig van de vorige eeuw met zijn slangenhobby begon en zich abonneerde op *Litteratura Serpentina*, had Bert Abuys er al een aanzienlijke reeks artikelen over de slangen van Suriname in gepubliceerd. Ze getuigden alle van een grondige kennis van de herpetologie en van een brede eruditie. Ook deze artikelen zijn uiteindelijk als boek herverschenen. De Europese Slangenvereniging is er trots op dat zij indertijd heeft mogen bijdragen aan de totstandkoming van dit standaardwerk.

We hebben weer een zeer geslaagde, drukbezochte slangendag gehad op 11 oktober. Complimenten aan Marc Krikke, die de organisatie ervan van Jan-Cor Jacobs (die ondanks zijn terugtrekking niet werkloos heeft toegezien) had overgenomen; dank ook aan het uitgebreide team van vrijwilligers dat meegeholpen heeft deze unieke dag weer tot een succes te maken.

Het nieuwe jasje waarin we *Litteratura Serpentina* begin dit jaar hebben gestoken, heeft enkel positieve kritiek opgeleverd. We zijn daar erg blij mee. Als we door de succesvolle afleveringen bladeren, kunnen we bovendien niet anders dan tevreden knikken bij het zien van al die bijzondere artikelen die we dit jaar hebben mogen publiceren.

We hopen u in 2016 opnieuw vier afleveringen te kunnen presenteren die de concurrentie aankunnen met die van de afgelopen jaren, ja die ze zelfs zouden kunnen overtreffen. Zeker als u ons hier een handje bij helpt, en ons uw particuliere ervaringen met uw dieren toestuurt, moet dat lukken.

Rest ons u enkel nog prettige feestdagen toe te wensen, een probleemloze overgang van 2015 naar 2016 en alle goeds voor het nieuwe jaar.

Marcel van der Voort
Tom Hellebuyck

edge and broad erudition. Eventually, these publications were also printed as a book. The European Snake Society is very proud to have contributed to the accomplishment of this reference work.

At October 11th we have had a very successful, crowded snake day. Compliments to Marc Krikke for the organization, who took over the job from Jan-Cor Jacobs (who also was very hardworking despite delegating this task). Many thanks to the vast team of volunteers that aided to build this day into a great success.

The new format that was fitted to *Litteratura Serpentina* in the beginning of this year has experienced nothing but positive reactions. We are very happy with this. When looking into the successive issues, we cannot do anything else than being highly satisfied to read all the extraordinary articles that were published during the past year.

We hope to present you four issues in 2016 that equal those of the past years or that will even surpass the latter. Especially when you will lend us a hand by submitting your particular experiences with your animals, this will pose no problem.

Happy holidays, have a splendid change of the year and we wish you all the best for the new year.

Marcel van der Voort
Tom Hellebuyck

HERPETOLOGICAL VOLUME, PART 6

The Behaviour Cycle of the Boa constrictor in Captivity

Professor Bert Verveen's Boas are his pets and much more! They are his very cooperative assistants when he subjects them to his scientific research. He weighs them before feeding them; he weighs their prey, he counts the number of prey they eat, he examines their excrements, he measures their growth and observes their shedding. And we are lucky because professor Verveen is not only a very skilled observer; he is also an inspired writer. In many issues of *Litteratura Serpentina* and *Lacerta*, he has published an impressive series of contributions about the behaviour cycle of his Boas.

We are very proud to announce the publication of the 6th volume in the series Herpetological Volumes, edited by the European Snake Society, in which professor Verveen's contributions are collected. His *The Behaviour Cycle of the Boa constrictor in Captivity* counts 404 pages, is richly illustrated in full colour with unique photographs and counts many figures and tables. They all illustrate Bert Verveen's scientific skills and show a rich treasure of data, important for all snake lovers, Boa lovers in particular.

You can order your copy by paying € 36,- (€ 29,50 for the book and € 6,50 for postage) on the bank account number (IBAN): NL96 INGB 0004 4388 55 BIC: INGBNL2A of the Treasurer of the European Snake Society, Brunssum, The Netherlands, mentioning 'The Behaviour Cycle of the Boa constrictor'.

NEW!
ORDER
NOW

IN DE SERIE **HERPETOLOGISCHE BUNDELS** ZIJN VERSCHENEN:

- Marcel van der Voort, *Adders onder het gras! Over slangen in mythen en verhalen*. Een bloemlezing van cultuurhistorische artikelen zoals in de jaargangen 13 t/m 31 in *Litteratura Serpentina* zijn verschenen. Tweede, aangevulde en gecorrigeerde oplage. € 17,50.
- *Herpetologische Bundels deel 2: Ziekte en gezondheid bij slangen, deel 1*. Een bloemlezing van medische artikelen uit de jaargangen 1 t/m 10 van *Litteratura Serpentina*. € 27,50.
- *Herpetologische Bundels deel 3: Ziekte en gezondheid bij slangen, deel 2*. Een bloemlezing van medische artikelen uit de jaargangen 12 t/m 25 van *Litteratura Serpentina*. € 29,50.
- Ron Bronckers, *Adderjagers! Portretten van een verdwenen beroep*. Verzamelde artikelen uit de jaargangen 28 t/m 34 van *Litteratura Serpentina*. € 17,50.
- *Waterslangen*. Bloemlezing van artikelen over waterslangen uit de jaargangen 1 t/m 30 van *Litteratura Serpentina*. € 15,-.

Binnen Nederland te bestellen door het juiste bedrag + € 2,50 portokosten over te maken op Postbankrekening (IBAN): NL96 INGB 0004 4388 55 BIC: INGBNL2A van de penningmeester van de Europese Slangenvereniging te Brunssum, onder vermelding van de titel van het gewenste deel. U krijgt uw exemplaar dan toegestuurd.

PUBLISHED IN THE SERIES **HERPETOLOGICAL VOLUMES:**

- Marcel van der Voort, *There's a snake in the grass! About snakes in myths and stories*. € 17,50.
- Ron Bronckers, *Viper hunters! Portraits of a vanished profession*. € 17,50.
- A.A. Verveen, *The Behaviour Cycle of the Boa constrictor in Captivity*. € 29,50.

Please contact the treasurer to order a copy: treasurer@snakesociety.nl. Outside The Netherlands + € 6,50 postage!

